

જેલ અભિરૂચિ કસોટી(SAT)

ગુજરાત સરકાર

શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક : પીઆરઈ-૧૧૨૦૨૩-પ્રાશિનિ-૨૮-ક(પાર્ટ)

સચિવાલય, ગાંધીનગર,

તા.૧૦/૦૭/૨૦૨૩

વંચાણે લીધા:-

(૧) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૦-૦૭-૨૦૨૩નો ઠરાવ ક્ર:ED/KEF/f-file/3/2023/

0277/K

(૨) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૦-૦૭-૨૦૨૩નો ઠરાવ ક્ર:પીઆરઈ-૧૧૨૦૨૩-
પ્રાશિનિ-૨૮-ક

પ્રસ્તાવના:-

રાજ્યની પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તથા ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતર રાષ્ટ્રીય જેલક્રૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધુમાં વધુ સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને રમત ગમત અને જેલક્રૂદ માટે તૈયાર કરવા ઉચ્ચક માનદવેતનથી કરાર આધારિત ‘જેલ સહાયક યોજના’ અમલમાં મૂકવાનું ઠરાવવામાં આવેલ છે. આ જેલ સહાયક માટે જેલ અભિરૂચિ કસોટી (Sports Aptitude Test)(SAT) તૈયાર કરવાની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ:-

પુખ્ત વિચારણાના અંતે જેલ સહાયક માટે જેલ અભિરૂચિ કસોટી (Sports Aptitude Test)(SAT)માટે નીચે મુજબના નિયમો ઠરાવવામાં આવે છે. જેલ અભિરૂચિ કસોટી(SAT)નું આયોજન રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા કરવામાં આવશે.

(1) જેલ સહાયક(SAT) પરીક્ષા આપવાની પાત્રતા :

I. શૈક્ષણિક લાયકાત :

માન્ય યુનિવર્સિટીના કોઈ પણ વિદ્યાશાખાના સ્નાતક અને C.P.Ed / D.P.Ed / B.P.Ed / B.A in Yoga / B.Sc. in Yoga અથવા B.P.E

II. વય મર્યાદા : ૩૫ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ

(2) ખેલ અભિરૂચિ કસોટી રચનાનું માળખું અને અભ્યાસક્રમ :

(A) કસોટીનું માળખું :

- I. ખેલ અભિરૂચિ કસોટી બહુવિકલ્પ (Multiple Choice Question Based – MCQs) સ્વરૂપની રહેશે. દરેક પ્રશ્ન એક ગુણનો રહેશે. દરેક પ્રશ્નના ઉત્તરમાં ચાર વિકલ્પ આપેલા હશે, તેમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરવાનો રહેશે. પરીક્ષાની પદ્ધતિ રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ નક્કી કરશે.
- II. આ કસોટીના મૂલ્યાંકનમાં કોઈ નકારાત્મક મૂલ્યાંકન (Negative Marking) રહેશે નહીં.
- III. વિવિધ હેતુલક્ષી કુલ ૧૦૦ પ્રશ્નો રહેશે અને તેનો સમય ૯૦ મિનિટનો રહેશે.
- IV. તમામ વિભાગો અને તેના તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- V. તમામ વિભાગોનું એક જ પેપર રહેશે.
- VI. આ માટેના અલાયદા નિતિનિયમો અને સૂચનાઓ તથા માર્ગદર્શક બાબતો અંગેની સાહિત્ય સામગ્રી અને જાહેરનામું રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા તૈયાર કરી પ્રચાર પ્રસાર કરશે.

(B) કસોટીનો અભ્યાસક્રમ :

(I) રમત ગમત સાથે સંકળાયેલ જ્ઞાન આધારિત પ્રશ્નો: (૭૦ પ્રશ્નો) (૭૦ ગુણ)

- શારીરિક અને માનસિક વિકાસને લગતા પ્રશ્નો, યોગ, શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ગમત, તે રમતો અંગેના નિયમોની જાણકારી, રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓને લગતા પ્રશ્નો

(II) બાળવિકાસ અને શિક્ષણના સિદ્ધાંતો (Child Development & Pedagogy) : (૨૦ પ્રશ્નો) (૨૦ ગુણ)

- બાળવિકાસ અને શિક્ષણના સિદ્ધાંતોનો વિભાગ, અધ્યયન અને અધ્યાપનને લગતા શૈક્ષણિક પ્રશ્ન, મનોવિજ્ઞાન આધારિત રહેશે. ઉમેદવારની વૈચારિક દોહન પ્રક્રિયાનું મૂલ્યાંકન થાય, વિદ્યાર્થી સાથેની સબળ આંતરક્રિયા અંગેની તેની સંકલ્પનાઓ જાણી શકાય, બાળકેન્દ્રી અધ્યાપન માટેની વિષયસજ્જતા કેવી છે, તેનું સુચારૂ મૂલ્યાંકન થાય તેવા વ્યવહારૂ પ્રશ્નો (Applied Questions) અંગેની વિચારપ્રેરક વિષયસામગ્રી અંગેના પ્રશ્નો કસોટીમાં પૂછવામાં આવશે.

(III) સામાન્ય જ્ઞાન, વર્તમાન પ્રવાહોની જાણકારી: - (૧૦ પ્રશ્નો) (૧૦ ગુણ)

- સામાન્ય જ્ઞાન, વર્તમાન પ્રવાહોની જાણકારી તેમજ Reasoning Ability, Logical Ability, Teacher Aptitude, Data Interpretation જેવી બાબતો પણ સમાવવામાં આવશે.

(3) કસોટીનું માધ્યમ :

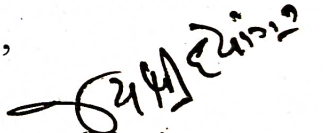
આ કસોટી ગુજરાતી, હિન્દી અને અંગ્રેજી એમ ત્રણેય માધ્યમમાં યોજવામાં આવશે .
ઉમેદવાર ત્રણેય પૈકી કોઈપણ એક માધ્યમ પસંદ કરી શકશે.

(4) પરીક્ષા ફી : રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ વખતો વખત નક્કી કરે તે પ્રમાણે પરીક્ષા ફી રહેશે.

(5) ખેલ અભિરૂચિ કસોટીમાં ૫૦% કે તેથી વધુ ગુણ મેળવનાર ઉમેદવારો ઉર્તિણ ગણવામાં આવશે.

(6) દરેક સફળ ઉમેદવારને ગુણાંકન સાથેનું પ્રમાણપત્ર રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવશે. જેમાં ઉમેદવારનું નામ અને સરનામું, પરીક્ષા કેન્દ્રનું નામ અને સરનામું તથા કોડ નંબર, જન્મતારીખ, પરીક્ષાનો બેઠક નંબર, કસોટી આપ્યાનો માર્ક અને વર્ષ, પ્રશ્નપત્રના નામ સાથે મેળવેલ ગુણ અને ટકા વગેરે છાપવાનાં રહેશે.

ગુજરાત રાજ્યના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(જયશ્રી દેવાંગન)

સંયુક્ત સચિવ(પ્રા. શિ)
શિક્ષણ વિભાગ

પ્રતિ,

- માન રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી(શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર

ગુજરાત રાજ્યની સરકારી
માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર
માધ્યમિક શાળાઓમાં 'ખેલ
સહાયક' યોજના બાબત.

ગુજરાત સરકાર
શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક: ED/GES/e-file/3/2023/0412/G-1

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તારીખ: ૧૦/૦૭/૨૦૨૩

વંચાણે લીધેલા :

- 1) કમિશનર શાળાઓની કચેરી, ગાંધીનગરના પત્ર ક્રમાંક: ઘ/માધ્ય/અ-૨/નવી
બાબત/૨૦૨૩/૪૭૨૭-૨૮

પ્રસ્તાવના :

સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તથા ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતર રાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધુમાં વધુ સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને રમત ગમત અને ખેલકૂદ માટે તૈયાર કરવાની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ :

પુખ્ત વિચારણાને અંતે આ યોજના અન્વયે રાજ્યની ૩૦૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તેમજ ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધારે સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને રમત ગમત અને ખેલકૂદ માટે તૈયાર કરવાના હેતુથી **ખેલ સહાયક** યોજના નીચેની શરતોને આધીન અમલમાં મૂકવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

૧. યોજનાનું નામ :

આ યોજનાનું નામ ગુજરાત રાજ્યની સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં 'ખેલ સહાયક' યોજના રહેશે.

૨. યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી :

આ યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી તરીકે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર રહેશે.

૩. ખેલ સહાયકની સેવાકીય વિગતો નીચે મુજબ રહેશે :

ક્રમ	વિગત	ધારાધોરણ
૧	ઉમેદવારની લાયકાત	રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા લેવાનાર ખેલ અભિરૂચિ કસોટી (SAT) પરીક્ષા પાસ
૨	ઉમેદવારની મહત્તમ વય મર્યાદા (અરજીની તારીખે)	૩૫ વર્ષથી વધુ નહીં
૩	મેરિટ લિસ્ટ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ	રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા SAT ના પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ પરિણામના મેરિટ લિસ્ટના આધારે
૪	ઉચ્ચક માનદ્ વેતન (માસિક)	રૂ.૨૧,૦૦૦/- ફિક્સ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી
૫	કરારનો સમયગાળો	ખેલ સહાયકોની કામગીરીનો કરાર ૧૧ માસનો રહેશે (વેકેશન સિવાય). અગિયાર માસનો કરારનો સમય પુરો થતાં કરાર આપોઆપ રદ થયેલ ગણાશે.
૬	કરાર કરવાની સત્તા	આ કરાર શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ (SMDC) દ્વારા કરવાનો રહેશે. કરારના અંતે કામગીરીની સમીક્ષા કરવામાં આવે અને સમીક્ષાના આધારે યોગ્ય જણાયે નવેસરથી કરાર કરવામાં આવશે.
૭	કામકાજનો સમય	કરાર આધારિત ખેલ સહાયકોએ શાળામાં કામકાજનાં દિવસો દરમિયાન પ્રતિદિન શાળા સમય દરમિયાન રમત-ગમત વિષય ઉપરાંત વધારાના સમય દરમિયાન જે વિદ્યાર્થીઓ કોઈ ચોક્કસ રમતમાં વિશેષ રૂચિ અને કૌશલ્ય ધરાવતા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય તાલીમ આપી જે તે રમતમાં તેઓનો યોગ્ય વિકાસ થાય તે મુજબની કામગીરી કરવાની રહેશે. ઉપરાંત શાળાની શૈક્ષણિક અને સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓની જે કામગીરી સોંપવામાં આવે તે કરવાની રહેશે.

૪. માર્ગદર્શક સૂચનાઓ અને શરતો.

A. ખેલ સહાયકની ફાળવણી માટે શાળા પસંદગી :

- I. રાજ્યની ૩૦૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ધરાવતી મોટી સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને પ્રાથમિકતા આપવાની રહેશે. સમગ્ર શિક્ષા કચેરી ગાંધીનગર દ્વારા આવી શાળા દીઠ એક ખેલ સહાયકને કરાર આધારિત કામગીરી સોંપવાની રહેશે.

B. ખેલ સહાયકની શાળાઓમાં ફાળવણીની પ્રક્રિયા :

- I. સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરે દર વર્ષે ખેલ સહાયકો પાસેથી કામગીરી લેવાની છે તેવી શાળાઓની ખાલી જગ્યાની યાદી પ્રસિદ્ધ કરવાની રહેશે અને જાહેરાત આપી અરજીઓ મંગાવવાની રહેશે અને જે ખેલ સહાયક અગાઉના વર્ષે જે શાળામાં હતા તે શાળા પસંદ કરે તો અગ્રિમતા આપવાની રહેશે.
- II. રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ 'SAT'ના મેરિટ લિસ્ટના આધારે' તે મેરિટ લીસ્ટના ઉમેદવારો આ જગ્યાઓ માટે અરજી કરી શકશે અને પોર્ટલ પર જાહેર કરેલ શાળાઓ પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં ખેલ સહાયક તરીકે કામગીરી કરવા ઈચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન(Online) આપશે.
- III. ત્યારબાદ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરે Merit cum Preference ના આધારે શાળાવાર ખેલ સહાયકની યાદી તૈયાર કરી, જે તે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી મારફત શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ (SMDC) ને મોકલી આપવાની રહેશે.
- IV. જે યાદી મળ્યેથી સંબંધિત શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ(SMDC)એ ફાળવેલ ઉમેદવાર સાથે કરાર કરી તેમને જે તે શાળામાં ખેલ સહાયક તરીકે રાખવાના રહેશે.

C. ખેલ સહાયકોની કામગીરીની સમીક્ષા અને નવા કરાર કરવાની પ્રક્રિયા :

- a. ખેલ સહાયકોના સામાન્ય રીતે ૧૧ માસનો કરાર કરવાનો રહેશે. આ કરાર શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ (SMDC) દ્વારા કરવાનો રહેશે.
- b. કરારનાં અંતે કામગીરીનો સમીક્ષા કરવામાં આવશે.
 - i. સમીક્ષા કરવા માટેની સમિતિમાં શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ (SMDC) ના સદસ્યો રહેશે.

- ii. સમીક્ષાના અંતે ખેલ સહાયકની કામગીરી સંતોષકારક જણાશે તો શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ (SMDC) દ્વારા સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે. તેઓ નવેસરથી અરજી કરી શકશે.
- iii. જે ખેલ સહાયક સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર મેળવી શકશે નહીં તેઓ ત્યાર પછીના એક વર્ષ સુધી ખેલ સહાયક માટે અરજી કરી શકશે નહીં

D. ખેલ સહાયકને અન્ય શાળામાં ફાળવવા માટેની પ્રક્રિયા :

- I. રાજ્યની 300 કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં ખેલ સહાયકની ફાળવણી કરવામાં આવશે. કરાર આધારિત રાખવામાં આવેલ ખેલ સહાયકને કરારનો સમય પુરો થયેથી છૂટા કરવાના રહેશે.
- II. પછીના વર્ષે છૂટા કરાયેલ ખેલ સહાયક અરજી કરે તો અન્ય શાળામાં કે અન્ય જિલ્લામાં જેમાં નિયત કરવામાં આવેલ 300 કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી શાળામાં Merit cum Preference ના આધારે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી ગાંધીનગર ફાળવણી કરશે.
- III. ખેલ સહાયકની ફાળવણી માટેની શાળા નિયત કરતી વખતે બીજા વર્ષે જે વિદ્યાર્થી સંખ્યા 300 કરતાં ઓછી થાય તથા પ્રથમ વર્ષે તે શાળા પસંદ થયેલ હોય અને આ શાળાની વિદ્યાર્થી સંખ્યામાં 90% સુધીનો ઘટાડો થાય તો પણ તે શાળાનો યાદીમાં સમાવેશ કરી શકાશે.

E. ખેલ સહાયકોના ઉચ્ચક માનદ વેતનની ચુકવણી:

- I. સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ માટે ફાળવેલ ખેલ સહાયકને નિયત માનદ વેતન, ઉચ્ચક દરે ચૂકવવામાં આવશે.
- II. આ માટે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી મારફતે ઉચ્ચક માનદવેતનની DBT થી ચૂકવણી કરવાની રહેશે.
- III. ખેલ સહાયક સાથે કરવાનો થતો કરાર 99(અગિયાર) માસ માટે કરવાનો રહેશે. જે કોઈ ખેલ સહાયકને કરાર કરતાં વધુ સમય માટે ચાલુ રાખવામાં આવશે તો તેઓને ચુકવાયેલ વધારાની રકમ આચાર્યના અંગત પગારમાંથી વસૂલ કરવામાં આવશે અને તે માટે આચાર્ય પાસેથી યથા સંજોગો વસૂલાત કરવા તથા શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે. આ અંગે જરૂરી તકેદારી જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીએ રાખવાની રહેશે.
- IV. આ યોજના અંગેની ગ્રાન્ટ નિયામક શાળાઓની કચેરીએ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરને ફાળવવાની રહેશે અને સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરે તેઓને

ક્ષાળવેલ ઉમેદવારોની સંખ્યા ધ્યાને રાખી સંબંધિત જિલ્લાને ગ્રાન્ટ ક્ષાળવવાની રહેશે.

F. માનદ વેતનમાં સમયાંતરે વધારો:

આ યોજનાના બે વર્ષ પૂર્ણ થયેથી ઉચ્ચક માનદવેતનમાં વધારો કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવશે.

G. ખેલ સહાયક યોજનાનો સમયગાળો:

- I. આ યોજના ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ પ્રોજેક્ટના સમયગાળા દરમિયાન એટલે કે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૭-૨૮ સુધી અમલમાં રહેશે.
- II. આ યોજના હેઠળ કરાર આધારિત સેવાઓ લેવાની હોઇ ખેલ સહાયક તરીકે આવનાર ઉમેદવારનો અન્ય કોઇ પણ સેવાવિષયક હક્કદાવો રહેશે નહીં. જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી અને જે તે શાળાના આચાર્યોએ માર્ગદર્શક સૂચનાઓનો ચુસ્તપણે અમલ કરવાનો રહેશે.
- III. ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયેથી આ યોજના અંગે સરકારશ્રી તરફથી પુનઃ વિચારણા કરવામાં આવશે.

આ અંગેનો ખર્ચ જે તે વર્ષની અંદાજપત્રીય બેગવાઈની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

આ હુકમો વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ક્ષાઇલ પર તા.૦૬/૦૭/૨૦૨૩ની નોંધથી સરકારશ્રીની મળેલ અનુમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(ડૉ.ભાવેશ એરડા)

અધિક સચિવ
શિક્ષણ વિભાગ,
ગુજરાત સરકાર

પ્રતિ,

- માન રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સ્વર્ણીમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર

- માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્ર સચિવશ્રી(ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી(પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી, સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, શાળાઓની કચેરી, બ્લોક-૯/૧, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર
- તમામ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- કોમ્પ્યુટર સેલ, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર(ઠરાવ ઓન લાઇન મુકવા સારું)
- સેકશન અધિકારીશ્રી, ગ શાખા, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સેકશન અધિકારીની સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩
- શાખા સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩

ગુજરાત રાજ્યની જિલ્લા
પંચાયત શિક્ષણ સમિતિઓ
અને નગર શિક્ષણ
સમિતિઓ સંચાલિત
સરકારી પ્રાથમિક
શાળાઓમાં 'ખેલ સહાયક'
યોજના બાબત.

ગુજરાત સરકાર
શિક્ષણ વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક: પીઆરઈ-૧૧૨૦૨૩-પ્રાશિનિ-૨૮-ક
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા. ૧૦/૦૭/૨૦૨૩

વંચાણે લીધેલા :

- (૧) પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામક કચેરી, ગાંધીનગરના પત્ર ક્રમાંક:પ્રાશિનિ/ચ-૧/ન.બા./ઇડીએન-
૫.૧૬/ ૨૨-૨૩/૧૦૭૭૧-૭૨ તા.૩૧/૦૩/૨૦૨૩
- (૨) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૦-૦૭-૨૦૨૩નો ઠરાવ ક્ર:Ed/KEF/e-file/3/2023/0277/K

પ્રસ્તાવના :

સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તથા ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધુમાં વધુ સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને રમત-ગમત અને ખેલકૂદ માટે તૈયાર કરવાની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ :

પુખ્ત વિચારણાને અંતે આ 'યોજના' અન્વયે રાજ્યની ૩૦૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત-ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તેમજ ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધારે સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને રમત-ગમત અને ખેલકૂદ માટે તૈયાર કરવાના હેતુથી 'ખેલ સહાયક યોજના' નીચેની શરતોને આધીન અમલમાં મૂકવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

૧. યોજનાનું નામ :

ગુજરાત રાજ્યની જિલ્લા પંચાયત સમિતિઓ અને નગર શિક્ષણ સમિતિઓ સંચાલિત સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓમાં 'ખેલ સહાયક યોજના' રહેશે.

૨. યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી :

આ યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી તરીકે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર રહેશે.

૩. ખેલ સહાયકની સેવાકીય વિગતો નીચે મુજબ રહેશે :

ક્રમ	વિગત	ધારાધોરણ
૧	ઉમેદવારની લાયકાત	'રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ' દ્વારા લેવાયેલ 'ખેલ અભિરૂચિ કસોટી (SAT)' પરીક્ષા પાસ
૨	ઉમેદવારની મહત્તમ વય મર્યાદા(અરજીની તારીખે)	૩૫ વર્ષથી વધુ નહીં
૩	મેરીટ લિસ્ટ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ	'રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ' દ્વારા લેવાયેલ SAT ના પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ પરિણામના મેરીટ લિસ્ટના આધારે
૪	ઉચ્ચક માનદ્ વેતન (માસિક)	રૂ. ૨૧,૦૦૦/- ફિક્સ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી
૫	કરારનો સમયગાળો	ખેલ સહાયકોની કામગીરીનો કરાર ૧૧ માસનો રહેશે (વેકેશન સિવાય). અગિયાર માસનો કરારનો સમય પુરો થતાં કરાર આપોઆપ રદ થયેલ ગણાશે.
૬	કરાર કરવાની સત્તા	આ કરાર 'શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ'(SMC) દ્વારા કરવાનો રહેશે. કરારના અંતે કામગીરીનો સમીક્ષા કરવામા આવે અને સમીક્ષાના આધારે યોગ્ય જણાયે નવેસરથી કરાર કરવામાં આવશે.
૭	કામકાજનો સમય	કરાર આધારિત ખેલ સહાયકોએ શાળામાં કામકાજનાં દિવસો દરમિયાન પ્રતિદિન શાળા સમય દરમિયાન રમત-ગમત વિષય ઉપરાંત વધારાના સમય દરમિયાન જે વિદ્યાર્થીઓ કોઈ ચોકક્સ રમતમાં વિશેષ રૂચિ અને કૌશલ્ય ધરાવતા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય તાલીમ આપી જે તે રમતમાં તેઓનો યોગ્ય વિકાસ થાય તે મુજબની કામગીરી કરવાની રહેશે. ઉપરાંત, શાળાની શૈક્ષણિક અને સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓની જે કામગીરી સોંપવામાં આવે તે કરવાની રહેશે.

૪. માર્ગદર્શક સૂચનાઓ અને શરતો.

A. ખેલ સહાયકની જ્ઞાનવણી માટે શાળા પસંદગી :

રાજ્યની ૩૦૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ધરાવતી મોટી સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓને પ્રાથમિકતા આપવાની રહેશે. સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર દ્વારા આવી શાળા દીઠ એક ‘ખેલ સહાયક’ને કરાર આધારિત કામગીરી સોંપવાની રહેશે.

B. ખેલ સહાયકની શાળાઓમાં જ્ઞાનવણીની પ્રક્રિયા :

- I. સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર દર વર્ષે ખેલ સહાયકો પાસેથી કામગીરી લેવાની છે તેવી શાળાઓની ખાલી જગ્યાની ‘ચાદી’ પ્રસિદ્ધ કરવાની રહેશે અને જાહેરાત આપી અરજીઓ મંગાવવાની રહેશે અને જે ખેલ સહાયક અગાઉના વર્ષે જે શાળામાં હતા તે શાળા પસંદ કરે તો અગ્રિમતા આપવાની રહેશે.
- II. રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ ‘SAT’ના મેરિટ લિસ્ટના આધારે તે મેરિટ લિસ્ટના ઉમેદવારો આ જગ્યાઓ માટે અરજી કરી શકશે અને પોર્ટલ પર જાહેર કરેલ શાળાઓ પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં ‘ખેલ સહાયક’ તરીકે કામગીરી કરવા ઇચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન(Online) આપશે.
- III. ત્યારબાદ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરએ Merit cum Preference ના આધારે શાળાવાર ખેલ સહાયકની ચાદી તૈયાર કરી જે તે જિલ્લાના જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી/શાસનાધિકારી મારફત ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’ (SMC) ને મોકલી આપશે.
- IV. જે ચાદી મળેથી સંબંધિત ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’એ જ્ઞાનવેલ ઉમેદવાર સાથે કરાર કરી તેમને જે તે શાળામાં ખેલ સહાયક તરીકે રાખવાના રહેશે.

C. ખેલ સહાયકોની કામગીરીની સમીક્ષા અને નવા કરાર કરવાની પ્રક્રિયા :

- a. ખેલ સહાયકોના સામાન્ય રીતે ૧૧ માસનો કરાર કરવાનો રહેશે. આ કરાર ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’(SMC) દ્વારા કરવાનો રહેશે.
- b. કરારનાં અંતે કામગીરીનો સમીક્ષા કરવામાં આવશે.

- i. સમીક્ષા કરવા માટેની 'શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ'(SMC) ના સદસ્યો ઉપરાંત જે તે કલરક્ટરના 'કલરક્ટર રીસોર્સ કો.ઓડીનેટર' (સીઆરસી) પણ સભ્ય તરીકે રહેશે.
- ii. સમીક્ષા(Review)ના અંતે ખેલ સહાયકની કામગીરી સંતોષકારક જણાશે તો 'શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ'(SMC) દ્વારા સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે. તેઓ નવેસરથી અરજી કરી શકશે.
- iii. જે ખેલ સહાયક સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર મેળવી શકશે નહીં તેઓ ત્યાર પછીના એક વર્ષ સુધી ખેલ સહાયક માટે અરજી કરી શકશે નહીં.

D. ખેલ સહાયકને અન્ય શાળામાં ફાળવવા માટેની પ્રક્રિયા :

- I. રાજ્યની 300 કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી સરકારી પ્રાથમિક શાળામાં ખેલ સહાયકની ફાળવણી કરવામાં આવશે. કરાર આધારિત રાખવામાં આવેલ ખેલ સહાયકને કરારનો સમય પૂરો થયેથી છૂટા કરવાના રહેશે.
- II. પછીના વર્ષે છૂટા કરાયેલ ખેલ સહાયક અરજી કરે તો અન્ય શાળામાં કે અન્ય જિલ્લા/નગર જેમાં નિયત કરવામાં આવેલ 300 કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી શાળામાં Merit cum Preference ના આધારે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર ફાળવણી કરશે.
- III. ખેલ સહાયકની ફાળવણી માટેની શાળા નિયત કરતી વખતે બીજા વર્ષે બે વિદ્યાર્થી સંખ્યા 300 કરતાં ઓછી થાય તથા પ્રથમ વર્ષે તે શાળા પસંદ થયેલ હોય અને આ શાળાની વિદ્યાર્થી સંખ્યામાં 90% સુધીનો ઘટાડો થાય તો પણ તે શાળાનો યાદીમાં સમાવેશ કરી શકાશે.

E. ખેલ સહાયકોના ઉચ્ચક માનદ્ વેતનની ચૂકવણી :

- I. જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ / નગર શિક્ષણ સમિતિ સંચાલિત પ્રાથમિક શાળા માટે ફાળવેલ ખેલ સહાયકને નિયત માનદ્ વેતન, ઉચ્ચક દરે ચૂકવવામાં આવશે.
- II. આ માટે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર મારફતે ઉચ્ચક માનદ્ વેતનની Direct Bank Transfer થી ચૂકવણી કરવાની રહેશે.
- III. ખેલ સહાયક સાથે કરવાનો થતો કરાર 99(અગિયાર) માસ માટે કરવાનો રહેશે. જો કોઈ ખેલ સહાયકને કરાર કરતાં વધુ સમય માટે ચાલુ રાખવામાં આવશે તો તેઓને ચૂકવાયેલ વધારાની રકમ આચાર્યના અંગત પગારમાંથી વસૂલ કરવામાં

આવશે અને તે માટે આચાર્ય પાસેથી યથા સંજોગો વસૂલાત કરવા તથા શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે. આ અંગે જરૂરી તકેદારી જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી અને શાસનાધિકારીએ રાખવાની રહેશે.

- IV. આ યોજના અંગેની ગ્રાન્ટ નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ ગાંધીનગરએ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરને જ્ઞાપવવાની રહેશે અને સમગ્ર શિક્ષાએ તેઓએ જ્ઞાપવેલ ઉમેદવારોની સંખ્યા ધ્યાને રાખી સંબંધિત જિલ્લા/નગરને ગ્રાન્ટ જ્ઞાપવવાની રહેશે.

F. માનદ્ વેતનમાં સમયાંતરે વધારો :

આ યોજનાના બે વર્ષે પૂર્ણ થયેથી ઉચ્ચક માનદ્વેતનમાં વધારો કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવશે.

G. ખેલ સહાયક યોજનાનો સમયગાળો :

- I. આ યોજના ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ પ્રોજેક્ટના સમયગાળા દરમિયાન એટલે કે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૭-૨૮ સુધી અમલમાં રહેશે.
- II. આ યોજના હેઠળ કરાર આધારિત સેવાઓ લેવાની હોઇ ખેલ સહાયક તરીકે આવનાર ઉમેદવારનો અન્ય કોઇ પણ સેવાવિષયક હક્કદાવો રહેશે નહીં. જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી, શાસનાધિકારી અને જે તે શાળાના આચાર્યોએ માર્ગદર્શક સૂચનાઓનો ચુસ્તપણે અમલ કરવાનો રહેશે.
- III. ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયેથી આ યોજના અંગે સરકારશ્રી તરફથી પુનઃ વિચારણા કરવામાં આવશે.
આ અંગેનો ખર્ચ જે તે વર્ષની અંદાજપત્રીય જોગવાઈની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

આ હુકમો વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ક્ષાઇલ પર તા.૦૭/૦૭/૨૦૨૩ની નોંધથી સરકારશ્રીની મળેલ અનુમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(જયશ્રી દેવાંગન)

સંયુક્ત સચિવ(પ્રા.શિ.)

શિક્ષણ વિભાગ,

ગુજરાત સરકાર

પ્રતિ,

- માન રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર

- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્ર સચિવશ્રી(ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી(પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- રેટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી, સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ, બ્લોક-૧૨, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર
- તમામ જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી/ શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- સર્વે શાસનાધિકારીશ્રી, મહાનગરપાલિકા અને નગરપાલિકા
- કોમ્પ્યુટર સેલ, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર(ઠરાવ ઓન લાઇન મુકવા સારું)
- સેકશન અધિકારીશ્રી, ક, ક-૧, ન-શાખા, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સેકશન અધિકારીની સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩
- શાખા સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩

સમગ્ર શિક્ષા કચેરી
મારફત

જ્ઞાન સહાયક અને ખેલ સહાયક યોજના

પ્રેસનોટ

રાજ્ય સરકાર દ્વારા પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શિક્ષકોની ખાલી જગ્યાઓ નિયમિત ભરતી પદ્ધતિથી ભરવામાં આવે ત્યાં સુધી વિદ્યાર્થીઓના શૈક્ષણિક કાર્યમાં વિક્ષેપ ઉભો ન થાય તે હેતુ થી જ્ઞાન સહાયક શિક્ષકોની કરાર આધારિત નિમણૂક કરવાનો નિર્ણય કરેલ છે. ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ યોગ્ય રીતે થઈ શકે તથા યોગ, શારીરિક શિક્ષણ, તથા રમત-ગમતમાં રસ રૂચિ વધે તેમજ ભવિષ્યમાં યોજનાર રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખેલકૂદ સ્પર્ધાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ વધારે સંખ્યામાં પ્રતિનિધિત્વ કરી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ હાંસલ કરી શકે તે માટે શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને રમત-ગમત અને ખેલકૂદ માટે તૈયાર કરવાના હેતુથી ખેલ સહાયક યોજના અમલમાં મૂકવા માટે નિર્ણય કરવામાં આવેલ છે.

આ બંને યોજનાઓની મહત્વની બાબતો નીચે મુજબ છે.

જ્ઞાન સહાયક

- રાજ્યની સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં ખાસ કરીને ‘મિશન સ્કુલ્સ ઓફ એકસલન્સ’ માં પસંદ થયેલ શાળાઓમાં ધોરણ દીઠ શિક્ષક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે હેતુથી ઉપલબ્ધ ખાલી જગ્યા ઉપર કરાર આધારિત ‘જ્ઞાન સહાયક’ મૂકવા માટે નિર્ણય કરવામાં આવેલ છે.
- આ માટે પ્રાથમિક શાળાઓમાં ૧૫૦૦૦ અને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ માટે ૧૧૫૦૦ જ્ઞાન સહાયકની કરાર આધારિત નિમણૂક કરવામાં આવશે.
- કરાર આધારિત નિમણૂક મેળવેલ પ્રાથમિક વિભાગના જ્ઞાન સહાયકને રૂ. ૨૧,૦૦૦/- માધ્યમિક વિભાગ માટે ૨૪,૦૦૦/- અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટે રૂપિયા ૨૬,૦૦૦/- ઉચ્ચક માનદ વેતન આપવામાં આવશે.
- જ્ઞાન સહાયક તરીકે કરાર આધારિત નિમણૂક મેળવવા પ્રાથમિક વિભાગ માટે TET-2 પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયેલ ઉમેદવારો, માધ્યમિક વિભાગ માટે TAT (માધ્યમિક) અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટે TAT (ઉચ્ચતર માધ્યમિક) પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયેલ ઉમેદવારો અરજ કરી શકશે.
- અરજ કરનાર અરજદારોએ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ શાળાઓની યાદી પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં ‘જ્ઞાન સહાયક’ તરીકે કામગીરી કરવા ઈચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન(online) કરવાની રહેશે અને Merit cum Preference મુજબ શાળાવાર જ્ઞાન સહાયકની યાદી તૈયાર કરી સંબંધિત જિલ્લાના અધિકારીઓને મોકલી આપવામાં આવશે.

ખેલ સહાયક

- રાજ્યની ૩૦૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી સરકારી પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં 'ખેલ અભિરૂચિ કસોટી(SAT)'માં ઉત્તિર્ણ થયેલા પ્રાથમિક વિભાગ, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગમાં કુલ મળીને અંદાજે ૫૦૭૫ ખેલ સહાયકની કરાર આધારિત નિમણૂંક કરવામાં આવશે.
- કરાર આધારિત નિમણૂંક મેળવેલ ઉમેદવારોને રૂ.૨૧,૦૦૦/- ઉચ્ચક માનદ વેતન આપવામાં આવશે.
- અરજી કરનાર અરજદારોએ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ શાળાઓની યાદી પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં 'ખેલ સહાયક' તરીકે કામગીરી કરવા ઇચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન(online) કરવાની રહેશે અને Merit cum Preference મુજબ શાળાવાર ખેલ સહાયકની યાદી તૈયાર કરી સંબંધિત જિલ્લાના અધિકારીઓને મોકલી આપવામાં આવશે.
- આ બધે કરાર આધારિત નિમણૂંક માટે પ્રાથમિક વિભાગમાં શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ મારફતે તથા માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ માટે શાળા સંચાલક મંડળ/શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ દ્વારા કરાર કરવામાં આવશે.

‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, 2020’ અને
મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલેન્સના
લક્ષ્યો મુજબ ગુણવત્તા યુક્ત શિક્ષણના
હેતુ માટે ગુજરાત રાજ્યની સરકારી અને
બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક
અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં
“જ્ઞાન સહાયક યોજના(માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક)” બાબત

ગુજરાત સરકાર

શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ(પા.ફા.)

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તારીખ: ૧૦/૦૭/૨૦૨૩

વંચાણે લીધા :

- (૧) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-૨૦૨૦
- (૨) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૨-૦૫-૨૦૨૨નો ઠરાવ No: SSA/112021/S.F.22/CH
- (૩) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૧/૧૨/૨૦૧૫ ના ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૪) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૭/૦૩/૨૦૨૦ ના ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૫) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૦/૧૨/૨૦૨૧ ના ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૬) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૨/૦૬/૨૦૨૨ ના ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૭) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૨/૧૧/૨૦૨૨ ના ઠરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૮) નિયામકશ્રી, શાળાઓની કચેરીના પત્ર ક્રમાંક: ઘ/માધ્ય/અનદ-૧/૨૦૨૩/૫૭૪૬
તા.૨૨/૪/૨૦૨૩

પ્રસ્તાવના :

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP) ૨૦૨૦માં વિદ્યાર્થીઓને ૨૧ મી સદીના કૌશલ્યો જેવાં કે કમ્યુનિકેશન, ક્રિટિકલ અને ક્રિએટિવ થિંકિંગ, પ્રોબ્લેમ સોલવિંગ વગેરે શીખવવાની ભલામણ છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવસાયિક કૌશલ્યો (Vocational Skills) શીખવવાની ભલામણ કરવામાં આવેલી છે. આ માટે વિદ્યાર્થીઓને ભણાવતા શિક્ષકો પણ આવા કૌશલ્યોથી સજ્જ હોય તે

આવશ્યક છે. વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે ભવિષ્યમાં એવા શિક્ષકોની જરૂર પડશે કે જેઓ સાક્ષરી વિષયો ઉપરાંત આંતર શાખાકીય અને બહુ શાખાકીય કૌશલ્યો (Inter-Disciplinary and Multi-Disciplinary Skill Set) ધરાવતા હોય. એટલે કે વિજ્ઞાનના સ્નાતક પાસે સાહિત્યનું જ્ઞાન હોય, વાણિજ્યના સ્નાતક પાસે વિજ્ઞાનનું જ્ઞાન હોય, વિનયનના સ્નાતક પાસે વાણિજ્યનું જ્ઞાન હોય તેવા શિક્ષકોની જરૂરીયાત ઉપરિચિત થશે.

આવા શિક્ષકો પોતાના સાક્ષરી વિષયની તજજ્ઞતાની સાથે સાથે વિદ્યાર્થીના સર્વાંગી વિકાસમાં જરૂરી એવા કોમ્પ્યુટર, વ્યાવસાયિક શિક્ષણ, ચિત્ર, સંગીત, કલા, ખેલકૂદ વગેરે જેવા કૌશલ્યો પણ શીખવવા સક્ષમ હોવા જોઈએ. સતત બદલાતા જતાં શૈક્ષણિક વિશ્વમાં આગામી સમયમાં શિક્ષકોએ પણ સતત નવું જણવાની અને શીખવાની આવશ્યકતા છે, સાથે સાથે બદલાતા શૈક્ષણિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં આવનારા સમયમાં શાળાઓમાં શીખવવાના થતાં વિષયો અને વિષયવસ્તુમાં થનારા ફેરફારોને પહોંચી વળવા વિદ્યાર્થીઓ તથા શિક્ષણના હિતમાં શિક્ષકોની નિમણૂકની એવી વ્યવસ્થા કરવી જરૂરી છે કે જે ડાયનેમિક હોય જેમાં વિદ્યાર્થીઓના હિતમાં જરૂરિયાત મુજબ જે તે સમયે ત્વરિત ફેરફાર કરી શકાય અને જરૂરિયાત સંતોષી શકાય.

આવી જરૂરિયાતોને સમજીને અને રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ (NEP)ની બાબતોને ધ્યાને લઈને ગુજરાત સરકાર દ્વારા રાજ્યની સરકારી શાળાઓ અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક ગુણવત્તામાં વધારો કરવા માટે ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’ પ્રોજેક્ટ અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે. ગુજરાત રાજ્યની સરકારી અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ અનુરૂપ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ પ્રાપ્ત કરે તે આ પ્રોજેક્ટનો મુખ્ય હેતુ છે. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત પસંદ થયેલ શાળાઓમાં ‘**ધોરણ દીઠ વર્ગખંડ અને ધોરણ દીઠ શિક્ષકની ઉપલબ્ધતા**’ સુનિશ્ચિત કરવાનું લક્ષ્યાંક નિર્ધારિત કરવામાં આવેલ છે. આ પ્રોજેક્ટ આગામી ૫ વર્ષ સુધી અમલમાં રહેશે એટલે કે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૭-૨૮ સુધીમાં પ્રોજેક્ટમાં નિયત કરેલ લક્ષ્યાંકો હાંસલ કરવાના થાય છે. મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ અત્યારે શાળાકીય શિક્ષણમાં આમૂલ પરિવર્તનનાં તબક્કે છે. મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સમાં સમાવિષ્ટ શાળાઓમાં વૈશ્વિક કક્ષાનું ભૌતિક અને ડિજિટલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઊભું થઈ રહ્યું છે અને **ધોરણ દીઠ વર્ગખંડ** સુનિશ્ચિત કરવામાં આવી રહ્યા છે. આ સુવિધાઓનો યોગ્ય અને અસરકારક ઉપયોગ વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિ વધારવામાં થાય તે માટે સમયસર **ધોરણ દીઠ શિક્ષકની ઉપલબ્ધતા** સુનિશ્ચિત કરવી પણ અનિવાર્ય છે.

આ અંગે યોગ્ય ચર્ચા વિચારણા કરવા શિક્ષણ વિભાગના તારીખ. ૨૨/૧૧/૨૦૨૨ના ‘ઠરાવ’થી અધ્યક્ષશ્રી, ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષ પદે સમિતિની રચના કરવામાં આવેલ હતી. આ ‘સમિતિ’ દ્વારા આવી શાળાઓમાં ધોરણ દીઠ શિક્ષક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે અંગેની વચગાળાના વ્યવસ્થાના ભાગરૂપે એક નવી યોજના બનાવવા ભલામણ કરી અને તે વ્યવસ્થાના ભાગરૂપે શિક્ષકોની લાયકાત, પસંદગી ની પ્રક્રિયા, ઉંમર, માનદ વેતન, વગેરે બાબતોની વિશદ વિચારણા કરી ભલામણો કરવામાં આવેલ છે. તેના અનુસંધાને નિયામકશ્રી, શાળાઓની કચેરી દ્વારા સંદર્ભ દર્શિત પત્રથી અત્રે દરખાસ્ત રજૂ કરેલ છે.

ઠરાવ:

પુખ્ત વિચારણાને અંતે ઉક્ત દર્શાવેલ ‘સમિતિ’ દ્વારા કરવામાં આવેલ ભલામણોને ધ્યાને લઈ પ્રસ્તાવનામાં જણાવેલ હેતુઓને સિદ્ધ કરવા અને રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ (NEP)ની ભલામણો મુજબ વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે આંતર શાખાકીય અને બહુ શાખાકીય કૌશલ્યોવાળા શિક્ષકો મળી રહે, વિદ્યાર્થીઓ ઉચ્ચ કક્ષાની વિચાર ક્ષમતા (Higher Order Thinking Skills) પ્રાપ્ત કરી શકે, તેમજ ધોરણ અનુરૂપ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ (Grade Appropriate Learning Outcomes) પ્રાપ્ત કરી શકે તે માટે ‘જ્ઞાન સહાયક યોજના’નું અમલીકરણ કરવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે. આ યોજના અન્વયે ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સલેન્સ’ યોજનાની અમલવારી દરમિયાન તમામ સરકારી અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક કાર્ય યોગ્ય રીતે થાય અને તેમાં ખાસ કરીને ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સલેન્સ’માં પસંદ થયેલ શાળાઓમાં ધોરણ દીઠ શિક્ષક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે હેતુથી અન્ય શિક્ષકોથી ભરાયેલ ના હોય તેવી જગ્યાઓ પર ‘જ્ઞાન સહાયક’ મૂકવા માટે નીચેની શરતોને આધીન ‘જ્ઞાન સહાયક યોજના’ અમલમાં મૂકવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

૧. યોજનાનું નામ :

આ યોજનાનું નામ ‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, 2020’ અને ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સલેન્સ’ના લક્ષ્યો મુજબ ગુણવત્તા યુક્ત શિક્ષણના હેતુ માટે ગુજરાત રાજ્યની સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ તથા બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં “જ્ઞાન સહાયક યોજના(માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક)” રહેશે.

૨. યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી :

આ યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી તરીકે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર રહેશે.

૩. જ્ઞાન સહાયકોની સેવાકીય વિગતો નીચે મુજબ રહેશે.

ક્રમ	વિગત	ધારાધોરણ
૧	શૈક્ષણિક લાયકાત	<p>I. ‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, 2020’ અને ‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલેન્સ’ ના લક્ષ્યો મુજબ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણના હેતુ માટે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ અને રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા લેવાતી દ્વિસ્તરીય TAT (માધ્યમિક) અને TAT (ઉચ્ચતર માધ્યમિક)માં ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારો</p> <p>II. હવે પછી રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા TAT (માધ્યમિક) & TAT(ઉચ્ચતર માધ્યમિક) પરીક્ષા લેવાય ત્યારે જે તે વખતના પ્રવર્તમાન ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારો</p>
૨	ઉમેદવારની મહત્તમ વય મર્યાદા(અરજીની તારીખે)	<p>I. માધ્યમિક વિભાગ માટે ૪૦ વર્ષ અને,</p> <p>II. ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટે ૪૨ વર્ષ</p>
૩	મેરિટ લિસ્ટ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ	‘રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ’ દ્વારા માધ્યમિક વિભાગ માટેની TAT (માધ્યમિક) અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટેની TAT(ઉચ્ચતર માધ્યમિક)ના પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવનાર પરિણામના જે તે વખતે પ્રવર્તમાન વર્ષના મેરિટ લિસ્ટના આધારે
૪	ઉચ્ચક માનદ્ વેતન (માસિક)	<p>I. માધ્યમિક વિભાગ માટે ફિક્સ રૂપિયા ૨૪,૦૦૦/- (રૂપિયા ચોવીસ હજાર)</p> <p>II. ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ માટે ફિક્સ રૂપિયા ૨૬,૦૦૦/- (રૂપિયા છઠ્ઠીસ હજાર)</p> <p>(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી)</p>
૫	કારારનો સમયગાળો	જ્ઞાન સહાયકોની કામગીરીનો કરાર ૧૧ (અગિયાર) માસનો રહેશે (વેકેશન સિવાય). અગિયાર માસનાં કરારનો સમય પૂરો થતાં કરાર આપોઆપ રદ થયેલ ગણાશે.
૬	કારાર કરવાની સત્તા	આ કરાર સરકારી શાળાઓ માટે ‘શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ’ (SMDC) તથા

		બિનસરકારી અનુદાનિત શાળાઓ માટે શાળા સંચાલક મંડળ દ્વારા કરવાનો રહેશે. કરારના અંતે કામગીરીની સમીક્ષા કરવામાં આવે અને સમીક્ષાના આધારે યોગ્ય અને જરૂર જણાયે નવેસરથી કરાર કરી શકાશે.
૭	કામકાજનો સમય	કરાર આધારિત જ્ઞાન સહાયકોએ શાળામાં કામકાજનાં દિવસો દરમિયાન શાળા સમય તેમજ જરૂર જણાયે શાળાના શૈક્ષણિક સમય ઉપરાંત વધારાના સમય શાળામાં રોકાઈને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ, મૂલ્યાંકન, તાલીમ, હોમ લર્નિંગ સહિતની તમામ પ્રકારની શૈક્ષણિક અને સહ શૈક્ષણિક વગેરે પ્રવૃત્તિઓ કરવાની રહેશે.

૪. માર્ગદર્શક સૂચનાઓ અને શરતો:-

A. જ્ઞાન સહાયકની નિમણૂક માટેની જગ્યાઓ:

મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલેન્સ હેઠળ આવરી લેવાયેલ સરકારી અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં મંજૂર મહેકમ સામે ખાલી જગ્યા હોય અથવા બે માસ કરતા વધુ સમય માટે કોઈ શિક્ષક અગાઉથી મંજૂર કરાવીને રજા પર હોય તેવા કિસ્સામાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીએ જ્ઞાન સહાયકની યાદીની માંગણી સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરને કરવાની રહેશે.

B. જ્ઞાન સહાયકની શાળામાં ફાળવણીની પ્રક્રિયા:

- સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર દ્વારા દર વર્ષે જ્ઞાન સહાયકો પાસેથી કામગીરી લેવાની છે તેવી શાળાઓની ખાલી જગ્યાની 'યાદી' પ્રસિદ્ધ કરવાની રહેશે અને જહેરાત આપી અરજીઓ મંગાવવાની રહેશે અને જે જ્ઞાન સહાયક અગાઉના વર્ષે જે શાળામાં હતા તે શાળા પસંદ કરે તો અગ્રિમતા આપવાની રહેશે.
- 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, 2020' અને 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલેન્સ' ના લક્ષ્યો મુજબ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણના હેતુ માટે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ અને રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા લેવાતી દ્વિસ્તરીય TAT (માધ્યમિક) અને TAT (ઉચ્ચતર માધ્યમિક)માં જે તે વખતના પ્રવર્તમાન ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારો આ જગ્યાઓ માટે અરજી કરી શકશે અને આ શાળાઓ પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં 'જ્ઞાન સહાયક' તરીકે કામગીરી કરવા ઈચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન(Online) આપશે.

- iii. ત્યારબાદ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર Merit cum Preference ના આધારે શાળાવાર જ્ઞાન સહાયકની 'યાદી' તૈયાર કરી જે તે જિલ્લાના જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી મારફત 'શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ' (SMDC)/શાળા સંચાલક મંડળને મોકલી આપશે.
- iv. જે યાદી મળ્યેથી સંબંધિત શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ/શાળા સંચાલક મંડળે જાળવેલ ઉમેદવાર સાથે કરાર કરી તેમને જે તે શાળામાં 'જ્ઞાન સહાયક' તરીકે રાખવાના રહેશે.

C. જ્ઞાન સહાયકોની કામગીરીની સમીક્ષા અને નવા કરાર કરવાની પ્રક્રિયા:

- A. જ્ઞાન સહાયકોના સામાન્ય રીતે ૧૧ માસનો કરાર કરવાનો રહેશે. આ કરાર 'શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ' (SMDC)/શાળા સંચાલક મંડળ દ્વારા કરવાનો રહેશે.
- B. કરારનાં અંતે કામગીરીની સમીક્ષા કરવામા આવશે.
 - i. સમીક્ષા કરવા માટેની સમિતિમાં 'શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ' (SMDC)/શાળા સંચાલક મંડળના સદસ્યો રહેશે.
 - ii. સમીક્ષાના અંતે જ્ઞાન સહાયકની કામગીરી સંતોષકારક જણાશે તો 'શાળા વ્યવસ્થાપન વિકાસ સમિતિ' (SMDC)/શાળા સંચાલક મંડળ દ્વારા સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે. તેઓએ નવેસરથી અરજી કરવાની રહેશે.
 - iii. જે જ્ઞાન સહાયક સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર મેળવી શકશે નહીં તેઓ ત્યાર પછીના એક વર્ષ સુધી જ્ઞાન સહાયક માટે અરજી કરી શકશે નહીં.

D. જ્ઞાન સહાયકને અન્ય શાળામાં ફાળવવા માટેની પ્રક્રિયા :

- i. માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ નિયમિત શિક્ષકોની ભરતી થતાં અથવા પ્રસૂતિની રજા કે લાંબી રજા પર ગયેલ શિક્ષક પાછા ફરે અથવા સરકારી શાળામાં બદલીથી અને બિન સરકારી અનુદાનિત શાળામાં ફાજલ શિક્ષક હાજર થયેથી કે અગિયાર માસ માટે, બેમાંથી જે વહેલું હોય તેટલા સમય માટે કરવાનો રહેશે.
- ii. સરકારી અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક કામગીરી માટે રાખવામાં આવનાર જ્ઞાન સહાયકની જગ્યા

- પર નિયમિત રીતે નવી નિમણૂકથી કે બદલીથી કે હાજલ નિમણૂકથી કોઈ શિક્ષક આવે તો આ જ્ઞાન સહાયકને છૂટા કરવાના રહેશે.
- iii. આવા છૂટા થયેલ જ્ઞાન સહાયકને શક્ય હશે તો જે તે જિલ્લામાં અન્ય ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’માં સમાવિષ્ટ શાળામાં જે તે વિષયની જગ્યા હોય તો Merit cum Preference ના આધારે તે જિલ્લાના જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી જે તે શાળાને હાળવણી કરશે.
 - iv. જે મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સમાં સમાવિષ્ટ શાળામાં જે તે વિષયની જગ્યા ના હોય તો આવા છૂટા કરેલ જ્ઞાન સહાયકને Merit cum Preference ના આધારે તે જિલ્લાના જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી અન્ય મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સમાં સમાવેશ ના થયેલ શાળામાં પણ જે તે વિષયની ખાલી જગ્યા ને ધ્યાને રાખી જે તે શાળામાં હાળવણી કરશે.
 - v. આમ મિશન રફૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સમાં આવરી લેવાયેલ શાળાઓ સિવાયની શાળામાં પણ રથાનિક જરૂરિયાતને ધ્યાને રાખી જ્ઞાન સહાયક ઉપલબ્ધ કરી શકાશે.
 - vi. જે કોઈ કિસ્સામાં છૂટા કરાયેલ જ્ઞાન સહાયકને તેઓના જિલ્લામાં જગ્યા ન હોવાને કારણે સમાવી શકાતા ન હોય અને જે તે જ્ઞાન સહાયક અન્ય જિલ્લાની ખાલી જગ્યા પર જવા ઇચ્છતા હોય તો તેઓએ રાજ્ય કક્ષાના આ અંગેના પોર્ટલ પર અરજી કરવાની રહેશે.
 - vii. આવી અરજી પરત્વે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરે કાર્યવાહી કરી Merit cum Preference ના આધારે જે તે જ્ઞાન સહાયકને અન્ય જિલ્લાની મળવાપાત્ર જગ્યા પર હાળવણી કરવાની રહેશે.

E. જ્ઞાન સહાયકોના ઉચ્ચક માનદ વેતનની ચૂકવણી :

- i. સરકારી અને બિનસરકારી અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા માટે હાળવેલ જ્ઞાન સહાયકને નિયત માનદ વેતન ઉચ્ચક દરે ચૂકવવામાં આવશે.
- ii. આ માટે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર મારફતે ઉચ્ચક માનદ વેતનની Direct Bank Transfer (DBT) થી ચૂકવણી કરવાની રહેશે.
- iii. જે કોઈ જ્ઞાન સહાયકને સંબંધિત શાળાના મંજૂર મહેકમ કરતાં વધારે સંખ્યામાં ચાલુ રાખવામાં આવશે તો તેની જવાબદારી જે તે સંબંધિત શાળાના કિસ્સામાં જે તે સંબંધિત શાળાના આચાર્યની રહેશે.
- iv. આ યોજના અંગેની ગ્રાન્ટ નિયામક, શાળાઓની કચેરી, ગાંધીનગરે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરને હાળવવાની રહેશે.

F. માનદ વેતનમાં સમયાંતરે વધારો:

આ યોજનાના બે વર્ષ પૂર્ણ થયેથી ઉચ્ચક માનદવેતનમાં વધારો કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવશે.

G. મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સના સમયગાળા સાથે જોડાણ :

- જ્ઞાન સહાયક યોજના 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ' પ્રોજેક્ટને ધ્યાને રાખી ઠંગામી ઘોરણે અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે.
- સીધી ભરતીથી, બદલીથી કે ફાજલ જ્ઞાનવણીથી ઉમેદવાર ઉપલબ્ધ ન થાય ત્યાં સુધી વચગાળાની વ્યવસ્થા હોવાથી અને કરાર આધારિત સેવાઓ લેવાની હોઇ જ્ઞાન સહાયક તરીકે આવનાર ઉમેદવારનો કોઈ અન્ય સેવાવિષયક હક્કદાવો રહેશે નહીં.
- 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ' પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયેથી આ યોજના અંગે સરકારશ્રી દ્વારા પુનઃ વિચારણા કરવામાં આવશે.

H. પ્રવર્તમાન પ્રવાસી શિક્ષક યોજના બાબત:

પ્રવર્તમાન પ્રવાસી શિક્ષક યોજના સંબંધિત હાલ અમલી તમામ ઠરાવો જ્ઞાન સહાયક યોજના અમલમાં આવેથી આપો આપ રદ થયેલા ગણાશે.

આ અંગેનો ખર્ચ જે તે વર્ષની અંદાજપત્રીય જોગવાઈની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

આ હુકમો વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઇલ પર તારીખ 0૬/૦૭/૨૦૨૩ની નોંધથી સરકારશ્રીની મળેલ અનુમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(ડૉ.ભાવેશ એરડા)

અધિક સચિવ
શિક્ષણ વિભાગ
ગુજરાત સરકાર

પ્રતિ,

- માન રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સ્વર્ણીમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર

- માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણીમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને પ્રૌઢ શિક્ષણ, ઉચ્ચ શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણીમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્ર સચિવશ્રી(ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી(પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી ,શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી, સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, શાળાઓની કચેરી, બ્લોક-૯/૧, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર
- તમામ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીઓ
- કોમ્પ્યુટર સેલ, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય,ગાંધીનગર(ઠરાવ ઓન લાઇન મુકવા સારું)
- સેકશન અધિકારીશ્રી, ગ-શાખા, ગ-૧ શાખા, ગ-૨ શાખા, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સેકશન અધિકારીની સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩
- શાખા સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૩

‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, ૨૦૨૦’
અને ‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ
એક્સેલેન્સ’ના લક્ષ્યો મુજબ
ગુણવત્તા યુક્ત શિક્ષણના હેતુ માટે
ગુજરાત રાજ્યની સરકારી અને
અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં
“જ્ઞાન સહાયક યોજના
(પ્રાથમિક)” બાબત.

ગુજરાત સરકાર
શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક: પીઆરઈ-૧૧૨૦૨૩-પ્રાશિનિ-૧૪૭-ક
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા. ૧૦/૦૭/૨૦૨૩

વંચાણે લીધા :

- (૧) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-૨૦૨૦
- (૨) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૨-૦૫-૨૦૨૨નો ઠરાવ No: SSA/112021/S.F.22/CH
- (૩) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૧/૧૨/૨૦૧૫ નો ઠરાવ ક્ર:બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૪) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૭/૦૩/૨૦૨૦ નો ઠરાવ ક્ર:બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૫) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૦/૧૨/૨૦૨૧ નો ઠરાવ ક્ર:બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૬) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૨/૦૬/૨૦૨૨ નો, ઠરાવ ક્ર:બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૭) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૨/૧૧/૨૦૨૨ નો ઠરાવ ક્ર:બમશ-૧૦૧૪-૧૪૦-ગ
- (૮) નિયામક પ્રાથમિક શિક્ષણની કચેરીનો તા.૦૭-૦૧-૨૦૨૩નો પત્ર ક્રમાંક : પ્રાશિનિ/ચ-૧/
ઇડીએન પ.૮/૨૨-૨૩/૮૩૪૧૪૨
- (૯) નિયામક પ્રાથમિક શિક્ષણની કચેરીનો તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૩નો પત્ર ક્રમાંક : પ્રાશિનિ/ચ-૧/
ઇડીએન પ.૮/૨૨-૨૩/૧૦૭૬૦-૭૬૧
- (૧૦) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૧૦-૦૭-૨૦૨૩નો ઠરાવ ક્ર:ED/KEF/e-file/3/2023/0106/K

પ્રસ્તાવના :

‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ(NEP) ૨૦૨૦’માં વિદ્યાર્થીઓને ૨૧ મી સદીના કૌશલ્યો જેવાં કે
કમ્યુનિકેશન, ક્રિટિકલ અને ક્રિએટિવ થિંકિંગ, પ્રોબ્લેમ સોલવિંગ વગેરે શીખવવાની ભલામણ છે.
આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવસાયિક કૌશલ્યો (Vocational Skills) શીખવવાની ભલામણ

કરવામાં આવેલી છે. આ માટે વિદ્યાર્થીઓને ભણાવતા શિક્ષકો પણ આવા કૌશલ્યોથી સજ્જ હોય તે આવશ્યક છે. વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે ભવિષ્યમાં એવા શિક્ષકોની જરૂર પડશે કે જેઓ સાક્ષરી વિષયો ઉપરાંત આંતર શાખાકીય અને બહુ શાખાકીય કૌશલ્યો (Inter-Disciplinary and Multi-Disciplinary Skill Set) ધરાવતા હોય. એટલે કે વિજ્ઞાનના રનાતક પાસે સાહિત્યનું જ્ઞાન હોય, વાણિજ્યના રનાતક પાસે વિજ્ઞાનનું જ્ઞાન હોય, વિનયનના રનાતક પાસે વાણિજ્યનું જ્ઞાન હોય તેવા શિક્ષકોની જરૂરિયાત ઉપરિચિત થશે.

આવા શિક્ષકો પોતાના સાક્ષરી વિષયની તજજ્ઞતાની સાથે સાથે વિદ્યાર્થીના સર્વાંગી વિકાસમાં જરૂરી એવા કોમ્પ્યુટર, વ્યાવસાયિક શિક્ષણ, ચિત્ર, સંગીત, કલા, ખેલકૂદ વગેરે જેવા કૌશલ્યો પણ શીખવવા સક્ષમ હોવા જોઈએ. સતત બદલાતા જતાં શૈક્ષણિક વિશ્વમાં આગામી સમયમાં શિક્ષકોએ પણ સતત નવું જણવાની અને શીખવાની આવશ્યકતા છે સાથે સાથે બદલાતા શૈક્ષણિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં આવનારા સમયમાં શાળાઓમાં શીખવવાના થતાં વિષયો અને વિષયવસ્તુમાં થનારા ફેરફારોને પહોંચી વળવા વિદ્યાર્થીઓ તથા શિક્ષણના હિતમાં શિક્ષકોની નિમણૂકની એવી વ્યવસ્થા કરવી જરૂરી છે કે જે ડાયનેમિક હોય જેમાં વિદ્યાર્થીઓના હિતમાં જરૂરિયાત મુજબ જે તે સમયે ત્વરિત ફેરફાર કરી શકાય અને જરૂરિયાત સંતોષી શકાય.

આવી જરૂરિયાતોને સમજીને અને ‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ (NEP)’ બાબતોને ધ્યાને લઈને ગુજરાત સરકાર દ્વારા રાજ્યની પ્રાથમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક ગુણવત્તામાં વધારો કરવા માટે ‘મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ પ્રોજેક્ટ અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે. ગુજરાત રાજ્યની સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ અનુરૂપ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ પ્રાપ્ત કરે તે આ પ્રોજેક્ટનો મુખ્ય હેતુ છે. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત પસંદ થયેલ શાળાઓમાં ‘ધોરણ દીઠ વર્ગખંડ અને ધોરણ દીઠ શિક્ષકની ઉપલબ્ધતા’ સુનિશ્ચિત કરવાનું લક્ષ્યાંક નિર્ધારિત કરવામાં આવેલ છે. આ પ્રોજેક્ટ આગામી ૫ વર્ષ સુધી અમલમાં રહેશે એટલે કે શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૭-૨૮ સુધીમાં પ્રોજેક્ટમાં નિયત કરેલ લક્ષ્યાંકો હાંસલ કરવાના થાય છે. મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ અત્યારે શાળાકીય શિક્ષણમાં આમૂલ પરિવર્તનનાં તબક્કે છે. મિશન રફૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સમાં સમાવિષ્ટ શાળાઓમાં વૈશ્વિક કક્ષાનું ભૌતિક અને ડિજિટલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઊભું થઈ રહ્યું છે અને **ધોરણ દીઠ વર્ગખંડ** સુનિશ્ચિત કરવામાં આવી રહ્યા છે. આ સુવિધાઓનો યોગ્ય અને અસરકારક ઉપયોગ વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિ વધારવામાં થાય તે માટે સમયસર **ધોરણ દીઠ શિક્ષકની ઉપલબ્ધતા** સુનિશ્ચિત કરવી પણ અનિવાર્ય છે.

આ અંગે યોગ્ય ચર્ચા વિચારણા કરવા શિક્ષણ વિભાગના તારીખ.૨૨/૧૧/૨૦૨૨ના ‘ઠરાવ’થી અધ્યક્ષશ્રી, ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષપદે સમિતિની રચના કરવામાં આવેલ હતી. આ ‘સમિતિ’ દ્વારા આવી શાળાઓમાં ધોરણ દીઠ શિક્ષક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે અંગેની વચગાળાના વ્યવસ્થાના ભાગરૂપે એક નવી યોજના બનાવવા ભલામણ કરી અને તે વ્યવસ્થાના ભાગરૂપે શિક્ષકોની લાયકાત, પસંદગીની પ્રક્રિયા, ઉંમર, માનદ્ વેતન, વગેરે બાબતોની વિશદ વિચારણા કરી ભલામણો કરવામાં આવેલ છે. તેના અનુસંધાને નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ દ્વારા સંદર્ભ દર્શિત પત્રથી દરખાસ્ત રજૂ કરેલ છે.

ઠરાવ:

પુખ્ત વિચારણાને અંતે ઉક્ત દર્શાવેલ ‘સમિતિ’ દ્વારા કરવામાં આવેલ ભલામણોને ધ્યાને લઈ પ્રસ્તાવનામાં જણાવેલ હેતુઓને સિદ્ધ કરવા અને ‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, ૨૦૨૦ (NEP)’ ની ભલામણો મુજબ વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે આંતર શાખાકીય અને બહુ શાખાકીય કૌશલ્યોવાળા શિક્ષકો મળી રહે, વિદ્યાર્થીઓ ઉચ્ચ કક્ષાની વિચાર ક્ષમતા (Higher Order Thinking Skills) પ્રાપ્ત કરી શકે, તેમજ ધોરણ અનુરૂપ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ (Grade Appropriate Learning Outcomes) પ્રાપ્ત કરી શકે તે માટે ‘જ્ઞાન સહાયક યોજના’ નું અમલીકરણ કરવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે. આ યોજના અન્વયે ‘મિશન રફુલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’ યોજનાના અમલવારી દરમિયાન તમામ સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક કાર્ય યોગ્ય રીતે થાય અને તેમાં ખાસ કરીને ‘મિશન રફુલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’ માં પસંદ થયેલ શાળાઓમાં ધોરણ દીઠ શિક્ષક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે હેતુ થી અન્ય શિક્ષકોથી ભરાયેલ ન હોય તેવી જગ્યાઓ પર ‘જ્ઞાન સહાયક’ મૂકવા માટે નીચેની શરતોને આધીન ‘જ્ઞાન સહાયક યોજના’ અમલમાં મૂકવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

૧. યોજનાનું નામ :

‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, ૨૦૨૦’ અને ‘મિશન રફુલ્સ ઓફ એકસેલેન્સ’ના લક્ષ્યો મુજબ ગુણવત્તા યુક્ત શિક્ષણના હેતુ માટે ગુજરાત રાજ્યની સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં ‘જ્ઞાન સહાયક યોજના’ રહેશે.

૨. યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી :

આ યોજનાના અમલીકરણ અધિકારી તરીકે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર રહેશે.

૩. જ્ઞાન સહાયકોની સેવાકીય વિગતો નીચે મુજબ રહેશે.

ક્રમ	વિગત	ધારાધોરણ
૧	શૈક્ષણિક લાયકાત	‘રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ’ દ્વારા લેવાયેલ TET-2 પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારો
૨	ઉમેદવારની મહત્તમ વય મર્યાદા(અરજીની તારીખે)	૪૦ વર્ષ
૩	મેરીટ લિસ્ટ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ	‘રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ’ દ્વારા લેવાયેલ TET-2ના પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ પરિણામમાં ઉત્તીર્ણ થયેલ ઉમેદવારોના પર્સન્ટાઇલ રેન્કના આધારે
૪	ઉચ્ચક માનદ્ વેતન (માસિક)	ફિક્સ્ડ રૂપિયા ૨૧,૦૦૦/- (રૂપિયા એકવીસ હજાર) શૈક્ષણિક વર્ષ :૨૦૨૩-૨૪ થી
૫	કરારનો સમયગાળો	જ્ઞાન સહાયકોની કામગીરીનો કરાર ૧૧ (અગિયાર) માસનો રહેશે (વેકેશન સિવાય). અગિયાર માસનાં કરારનો સમય પૂરો થતાં કરાર આપોઆપ રદ થયેલ ગણાશે.
૬	કરાર કરવાની સત્તા	આ કરાર ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’(SMC) દ્વારા કરવાનો રહેશે. કરારના અંતે કામગીરીની સમીક્ષા(Review) કરવામા આવે અને સમીક્ષાના આધારે યોગ્ય અને જરૂર જણાયે નવેસરથી કરાર કરી શકાશે.
૭	કામકાજનો સમય	કરાર આધારિત જ્ઞાન સહાયકોએ શાળામાં કામકાજનાં દિવસો દરમિયાન શાળા સમય તેમજ જરૂર જણાયે શાળાના શૈક્ષણિક સમય ઉપરાંત વધારાના સમય શાળામાં રોકાઈને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ, મૂલ્યાંકન, તાલીમ, હોમ લર્નિંગ સહિતની તમામ પ્રકારની શૈક્ષણિક અને સહ શૈક્ષણિક વગેરે પ્રવૃત્તિઓ કરવાની રહેશે.

૩. માર્ગદર્શક સૂચનાઓ અને શરતો.

A. જ્ઞાન સહાયકની નિમણૂક માટેની જગ્યાઓ :

‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ’ હેઠળ આવરી લેવાયેલ સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળામાં મંજૂર મહેકમ સમામે ખાલી જગ્યા હોય અથવા બે માસ કરતા વધુ સમય માટે કોઈ શિક્ષક અગાઉથી મંજૂર કરાવીને રજા પર હોય તેવા

કિરસામાં જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી/શાસનાધિકારીશ્રીએ ‘જ્ઞાન સહાયક’ની યાદીની માંગણી સમગ્ર શિક્ષા કચેરીએ કરવાની રહેશે.

B. જ્ઞાન સહાયકની શાળામાં ફાળવણીની પ્રક્રિયા :

- i. સમગ્ર શિક્ષા કચેરી ગાંધીનગર દર વર્ષે જ્ઞાન સહાયકો પાસેથી કામગીરી લેવાની છે તેવી શાળાઓની ખાલી જગ્યાની યાદી પ્રસિદ્ધ કરવાની રહેશે અને જાહેરાત આપી અરજીઓ મંગાવવાની રહેશે અને જે જ્ઞાન સહાયક અગાઉના વર્ષે જે શાળામાં હતા તે શાળા પસંદ કરે તો અગ્રિમતા આપવાની રહેશે.
- ii. ‘રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ’ દ્વારા લેવાયેલ TET-2 ના પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ પરિણામમાં ઉર્તિણ ઉમેદવારો આ જગ્યાઓ માટે અરજી કરી શકશે અને આ શાળાઓ પૈકી તેઓ કઈ શાળામાં/શાળાઓમાં ‘જ્ઞાન સહાયક’ તરીકે કામગીરી કરવા ઈચ્છે છે તેની પસંદગી ઓનલાઇન (Online) આપશે.
- iii. ત્યારબાદ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી ગાંધીનગરએ પર્સન્ટાઇલ રેન્કના આધારે Merit cum Preference ના આધારે શાળાવાર જ્ઞાન સહાયકની યાદી તૈયાર કરી જે તે જિલ્લાના જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી/શાસનાધિકારી મારફત ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’ (SMC)ને મોકલી આપશે.
- iv. જે યાદી મળેથી સંબંધિત ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’એ ફાળવેલ ઉમેદવાર સાથે કરાર કરી તેમને જે તે શાળામાં ‘જ્ઞાન સહાયક’ તરીકે રાખવાના રહેશે.
- v. જે તે વર્ષે જ્ઞાન સહાયક માટે જાહેરાત આપવામાં આવે તેનાથી પાંચ વર્ષ પહેલાં TET-2 પરીક્ષા પાસ કરેલ ઉમેદવારો અરજી કરી શકશે નહીં.

C. જ્ઞાન સહાયકોના કામગીરીની સમીક્ષા અને નવા કરાર કરવાની પ્રક્રિયા:

- A. જ્ઞાન સહાયકોના સામાન્ય રીતે ૧૧ માસનો કરાર કરવાનો રહેશે. આ કરાર ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’(SMC) દ્વારા કરવાનો રહેશે.
- B. કરારનાં અંતે કામગીરીનો સમીક્ષા(Review) કરવામા આવશે.
 - i. સમીક્ષા કરવા માટેની ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’ (SMC) ના સદસ્યો ઉપરાંત જે તે કલરક્ટરના ‘કલરક્ટર રીસોર્સ કો.ઓડીનેટર’(સીઆરસી) પણ સભ્ય તરીકે રહેશે.
 - ii. સમીક્ષાના અંતે જ્ઞાન સહાયકની કામગીરી સંતોષકારક જણાશે તો ‘શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ’(SMC) દ્વારા સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે. તેઓએ નવેસરથી અરજી કરવાની રહેશે.

- iii. જે જ્ઞાન સહાયક સંતોષકારક કામગીરીનું પ્રમાણપત્ર મેળવી શકશે નહીં તેઓ ત્યાર પછીના એક વર્ષ સુધી જ્ઞાન સહાયક માટે અરજી કરી શકશે નહીં.

D. જ્ઞાન સહાયકને અન્ય શાળામાં ફાળવવા માટેની પ્રક્રિયા :

- i. પ્રાથમિક શાળા કક્ષાએ નિયમિત શિક્ષકોની ભરતી થતાં અથવા પ્રસૂતિની રજા કે લાંબી રજા પર ગયેલ શિક્ષક પાછા ફરે અથવા બદલીથી કોઈ શિક્ષક હાજર થયેથી કે અગિયાર માસ માટે, બેમાંથી જે વહેલું હોય તેટલા સમય માટે કરવાનો રહેશે.
- ii. સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક શાળાઓમાં શૈક્ષણિક કામગીરી માટે રાખવામાં આવનાર જ્ઞાન સહાયકની જગ્યા પર નિયમિત રીતે નવી નિમણૂકથી કે બદલીથી કે ફાજલ નિમણૂકથી કોઈ શિક્ષક આવે તો આ જ્ઞાન સહાયકને છૂટા કરવાના રહેશે.
- iii. આવા છૂટા થયેલ જ્ઞાન સહાયકને શક્ય હશે તો જે તે જિલ્લામાં અન્ય ‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’માં સમાવિષ્ટ શાળામાં જે તે વિષયની જગ્યા હોય તો પર્સન્ટાઇલ રેન્કના આધારે Merit cum Preference મુજબ તે જિલ્લાના જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી / શાસનાધિકારી જે તે શાળાને ફાળવણી કરશે.
- iv. બે ‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’માં સમાવિષ્ટ શાળામાં જે તે વિષયની જગ્યા ના હોય તો આવા છૂટા કરેલ ‘જ્ઞાન સહાયક’ને પર્સન્ટાઇલ રેન્કના આધારે Merit cum Preference મુજબ અલગથી જાહેર કરેલ યાદી મુજબની શાળાઓમાં તે જિલ્લાના જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી / શાસનાધિકારી તે શાળાઓને ‘મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એકસેલન્સ’માં સમાવેશ ના થયેલ હોય તો જે તે વિષયની ખાલી જગ્યાને ધ્યાને રાખી જે તે શાળામાં ફાળવણી કરશે.
- v. બે કોઈ કિસ્સામાં છૂટા કરાયેલ જ્ઞાન સહાયકને તેઓના જિલ્લામાં જગ્યા ન હોવાને કારણે સમાવી શકાતા ન હોય અને જે તે જ્ઞાન સહાયક અન્ય જિલ્લાની ખાલી જગ્યા પર જવા ઇચ્છતા હોય તો તેઓએ રાજ્ય કક્ષાના આ અંગેના પોર્ટલ પર અરજી કરવાની રહેશે.
- vi. આવી અરજી પરત્વે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરએ કાર્યવાહી કરી પર્સન્ટાઇલ રેન્કના આધારે Merit cum Preference મુજબ જે તે જ્ઞાન સહાયકને અન્ય જિલ્લાની મળવાપાત્ર જગ્યા પર ફાળવણી કરવાની રહેશે.

E. જ્ઞાન સહાયકોના ઉચ્ચક માનદ્ વેતનની ચૂકવણી:

- જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ / નગર શિક્ષણ સમિતિ સંચાલિત પ્રાથમિક શાળા માટે જ્ઞાનવેલ જ્ઞાન સહાયકને નિયત માનદ્ વેતન ઉચ્ચક દરે ચૂકવવામાં આવશે.
- આ માટે સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર મારફતે ઉચ્ચક માનદ્ વેતનની Direct Bank Transfer થી ચૂકવણી કરવાની રહેશે.
- જો કોઈ જ્ઞાન સહાયકને સંબંધિત શાળાના મંજૂર મહેકમ કરતાં વધારે સંખ્યામાં ચાલુ રાખવામાં આવશે તો તેની જવાબદારી જે તે સંબંધિત શાળાના કિરસામાં જે તે સંબંધિત શાળાના આચાર્યની રહેશે.
- આ યોજના અંગેની ગ્રાન્ટ નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ ગાંધીનગરએ સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગરને જ્ઞાનવવાની રહેશે.

F. માનદ્ વેતનમાં સમયાંતરે વધારો :

આ યોજનાના બે વર્ષે પૂર્ણ થયેથી ઉચ્ચક માનદ્ વેતનમાં વધારો કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવશે.

G. 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ'ના સમયગાળા સાથે જોડાણ :

- જ્ઞાન સહાયક યોજના 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ' પ્રોજેક્ટને ધ્યાને રાખી હંગામી ધોરણે અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે.
- સીધી ભરતીથી કે બદલીથી ઉમેદવાર ઉપલબ્ધ ન થાય ત્યાં સુધી વચગાળાની વ્યવસ્થા હોવાથી અને કરાર આધારિત સેવાઓ લેવાની હોઈ જ્ઞાન સહાયક તરીકે આવનાર ઉમેદવારનો કોઈ અન્ય સેવાવિષયક હક્કદાવો રહેશે નહીં.
- 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલન્સ' પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયેથી આ યોજના અંગે સરકાર દ્વારા પુનઃ વિચારણા કરવામાં આવશે.

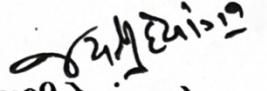
H. પ્રવર્તમાન પ્રવાસી શિક્ષક યોજના બાબત:

પ્રવર્તમાન પ્રવાસી શિક્ષક યોજના સંબંધિત હાલ અમલી તમામ ઠરાવો જ્ઞાન સહાયક યોજના અમલમાં આવ્યેથી આપો આપ રદ થયેલા ગણાશે.

આ અંગેનો ખર્ચ જે તે વર્ષની અંદાજપત્રીય જોગવાઈની મર્યાદામાં કરવાનો રહેશે.

આ હુકમો વિભાગની સરખા ક્રમાંકની હાઇલ પર તા.૦૭/૦૭/૨૦૨૩ની નોંધથી સરકારશ્રીની મળેલ અનુમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(જયશ્રી દેવાંગન)
સંયુક્ત સચિવ(પ્રા.શિ.)
શિક્ષણ વિભાગ,
ગુજરાત સરકાર

પ્રતિ,

- માન રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી, માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(પ્રાથમિક શિક્ષણ)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી(શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી(પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- રેટેડ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી, સમગ્ર શિક્ષા કચેરી, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ, બ્લોક-૧૨, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર
- તમામ જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી/શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- સર્વે શાસનાધિકારીશ્રી, મહાનગરપાલિકા, નગરપાલિકા અને નગર પંચાયત
- કોમ્પ્યુટર સેલ, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર(ઠરાવ ઓન લાઇન મુકવા સારું)
- સેક્શન અધિકારીશ્રી, ક-૧, ચ, ન-શાખા, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સેક્શન અધિકારીની સિલેક્ટ હાઇલ-૨૦૨૩
- શાખા સિલેક્ટ હાઇલ-૨૦૨૩